EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 29.3.2021
COM(2021) 164 final

2021/0087 (NLE)

Návrh

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se mění prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2020/1350, kterým se Litevské republice poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Nařízení Rady (EU) 2020/672 (dále jen „nařízení SURE“) stanoví právní rámec pro poskytování finanční pomoci Unie členským státům, které zažívají nebo jimž hrozí vážné narušení ekonomiky v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19. Podpora v rámci nástroje SURE slouží především k financování režimů zkrácené pracovní doby nebo podobných opatření, jejichž cílem je ochránit zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné, a tím snížit výskyt nezaměstnanosti a ztrátu příjmů, jakož i doplňkově k financování některých opatření souvisejících se zdravím, a to zejména na pracovišti.

Dne 25. září 2020 Rada poskytla finanční pomoc Litvě, aby doplnila její vnitrostátní úsilí při řešení dopadu rozšíření onemocnění COVID-19 a reagovala na socioekonomické důsledky tohoto onemocnění pro pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné.

Dne 11. března 2021 předložila Litva novou žádost o finanční pomoc Unie podle nařízení SURE.

V souladu s čl. 6 odst. 2 nařízení SURE Komise konzultovala litevské orgány, aby ověřila náhlý a prudký nárůst skutečných a plánovaných výdajů v důsledku pandemie COVID-19, který přímo souvisí s opatřeními na trhu práce. Zvýšené výdaje, na něž se žádá o další finanční pomoc, se týkají zejména stávajících opatření uvedených v prováděcím rozhodnutí Rady (EU) 2020/1350:

a) program výplaty dotací pro zaměstnance na pokrytí předpokládané mzdy pro každého zaměstnaného člověka, který dočasně nevykonával pracovní činnost. Před 1. lednem 2021 si zaměstnavatel mohl vybrat mezi dotacemi, které pokryjí 70 % mzdy, a to do výše maximálně 1,5násobku minimální mzdy, nebo 90 % mzdy (100 % v případě zaměstnanců ve věku 60 let a více), a to až do výše minimální mzdy. Od 1. ledna 2021 může zaměstnavatel obdržet dotace na pokrytí 100 % platu až do výše 1,5násobku minimální mzdy. Zaměstnavatelé, kteří se tohoto programu zúčastnili, si musejí ponechat alespoň 50 % svých zaměstnanců po dobu alespoň tří měsíců poté, co skončí výplata dotace;

b) program výplaty dotací pro zaměstnance vracející se do práce poté, co dočasně nevykonávali pracovní činnost, a to až po dobu šesti měsíců po jejich návratu do práce. Výše dotací vyplacených v prvním a druhém měsíci po návratu do práce by mohla činit až 100 % zaměstnancovy mzdy, ve třetím a čtvrtém měsíci 50 % a v pátém a šestém měsíci 30 %, přičemž výše vyplácené částky může v závislosti na hospodářské činnosti vykonávané zaměstnavatelem dosáhnout výše minimální mzdy, nebo dvojnásobku minimální mzdy. Tyto dotace lze považovat za opatření podobné režimům zkrácené pracovní doby podle nařízení (EU) 2020/672, neboť jejich cílem je poskytnout podporu příjmu zaměstnanců a pomoci zachovat stávající pracovní poměry;

c) příspěvky pro osoby samostatně výdělečně činné, včetně osob samostatně výdělečně činných vykonávajících zemědělskou činnost v zemědělském podniku nebo hospodářství o velikosti nejméně čtyř ekonomických jednotek. V roce 2020 činil příspěvek 257 EUR a byla vyplacen během období karantény a nouzového stavu a následujících dvou měsíců. V roce 2021 činí tento příspěvek 260 EUR a vyplácí se

během období karantény a nouzového stavu a následující měsíc. Příspěvky pro osoby samostatně výdělečně činné lze považovat za opatření podobné režimům zkrácené pracovní doby podle nařízení (EU) 2020/672, neboť jejich cílem je ochrana osob samostatně výdělečně činných nebo podobných kategorií pracovníků před snížením či ztrátou příjmů.

Litva poskytla Komisi veškeré příslušné informace.

S přihlédnutím k dostupným důkazům Komise navrhuje Radě, aby přijala prováděcí rozhodnutí o poskytnutí finanční pomoci Litvě podle nařízení SURE na podporu výše uvedených opatření.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Tento návrh je plně v souladu s nařízením Rady (EU) 2020/672, na jehož základě se předkládá.

Tento návrh doplňuje další nástroj práva Unie, jehož účelem je poskytovat podporu členským státům v případě mimořádných událostí, a sice nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 ze dne 11. listopadu 2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie (EUSF) (dále jen „nařízení (ES) č. 2012/2002“). Dne 30. března bylo přijato nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/461, které uvedený nástroj mění za účelem rozšíření jeho oblasti působnosti tak, aby zahrnovala i případy závažného ohrožení veřejného zdraví, a vymezení konkrétních opatření způsobilých pro financování.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Návrh je součástí řady opatření vypracovaných v reakci na současnou pandemii COVID-19, jako je například investiční iniciativa pro reakci na koronavirus, a doplňuje další nástroje, které podporují zaměstnanost, jako je Evropský sociální fond a Evropský fond pro strategické investice (EFSI) nebo Program InvestEU. Vzhledem k tomu, že tento návrh využívá k podpoře členských států v tomto konkrétním případě spojeném s rozšířením onemocnění COVID-19 výpůjčky a úvěry, představuje druhou obrannou linii k financování režimů zkrácené pracovní doby a podobných opatření, která pomáhá chránit pracovní místa, a tím zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné proti riziku ztráty zaměstnání.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Právním základem tohoto nástroje je nařízení Rady (EU) 2020/672.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Tento návrh vychází z žádosti členského státu a projevuje evropskou solidaritu poskytnutím finanční pomoci Unie v podobě dočasných půjček členskému státu, který je zasažen rozšířením onemocnění COVID-19. Uvedená finanční pomoc představuje druhou obrannou linii, která dočasně podpoří zvýšené veřejné výdaje vládních institucí určené na režimy zkrácené pracovní doby a podobná opatření, s jejichž pomocí budou moci chránit pracovní místa, a tím zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné proti riziku ztráty zaměstnání a ztráty příjmu.

Tato podpora pomůže postiženým obyvatelům a přispěje ke zmírnění přímého sociálního a hospodářského dopadu, který tato krize související s pandemií COVID-19 způsobila.

- **Proporcionalita**

Návrh je v souladu se zásadou proporcionality. Nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů daného nástroje.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX-POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Vzhledem k tomu, že je naléhavě nutné připravit návrh tak, aby jej mohla Rada přijmout včas, nebylo možné provést konzultaci se zúčastněnými stranami.

- **Posouzení dopadů**

Vzhledem k naléhavé povaze návrhu nebylo posouzení dopadů provedeno.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Komise by měla mít možnost sjednávat na finančních trzích výpůjčky a ty následně dále poskytnout členskému státu, který požádá o finanční pomoc v rámci nástroje SURE.

Kromě poskytnutí záruk členskými státy jsou do daného rámce zabudovány další ochranné prvky zajišťující finanční spolehlivost systému:

- důkladný a konzervativní přístup k finančnímu řízení,
- struktura úvěrového portfolia, která omezuje riziko koncentrace, roční expozici a nadměrnou expozici vůči jednotlivým členským státům a zároveň zajišťuje, aby bylo možné poskytnout nejpotřebnějším členským státům dostatečné prostředky, a
- možnosti refinancování dluhu.

2021/0087 (NLE)

Návrh

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se mění prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2020/1350, kterým se Litevské republice poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Rady (EU) 2020/672 ze dne 19. května 2020 o zřízení evropského nástroje pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE) v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19[1], a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 25. září 2020 poskytla Rada Litvě na její žádost ze dne 7. srpna 2020 finanční pomoc ve formě půjčky v maximální výši 602 310 000 EUR s maximální průměrnou splatností 15 let, aby doplnila její vnitrostátní úsilí o řešení dopadů rozšíření onemocnění COVID-19 a souvisejících socioekonomických důsledků pro pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné.

(2) Půjčka měla financovat režimy zkrácené pracovní doby a podobná opatření přijatá Litvou, která jsou uvedena v prováděcím rozhodnutí Rady (EU) 2020/1350[2].

(3) Rozšíření onemocnění COVID-19 v Litvě nadále imobilizuje značnou část pracovní síly. To vedlo k náhlému a prudkému nárůstu veřejných výdajů, který Litva měla v souvislosti s opatřeními uvedenými v čl. 3 písm. a) a b) prováděcího rozhodnutí (EU) 2020/1350 a jenž stále existuje.

(4) Předpokládá se, že rozšíření onemocnění COVID-19 a mimořádná opatření, která Litva provedla v roce 2020 a 2021 s cílem omezit výskyt onemocnění a jeho socioekonomické a zdravotní důsledky, měly a nadále mají dramatický dopad na veřejné finance. Podle prognózy Komise z podzimu 2020 měla Litva ke konci roku 2020 vykazovat schodek veřejných financí ve výši 8,4 % a veřejný dluh ve výši 47,2 % hrubého domácího produktu (HDP). V roce 2021 by měl schodek veřejných financí a veřejný dluh Litvy činit 6,0 % HDP a 50,7 % HDP. Podle předběžné prognózy Komise na zimu 2021 se předpokládá, že se HDP Litvy v roce 2021 zvýší o 2,2 %.

(5) Dne 11. března 2021 Litva požádala Unii o další finanční pomoc ve výši 354 950 000 EUR, aby dále doplnila své vnitrostátní úsilí v letech 2020 a 2021 při řešení dopadu

[1] Úř. věst. L 159, 20.5.2020, s. 1.

[2] Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2020/1350 ze dne 25. září 2020, kterým se Litevské republice poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 314, 29.9.2020, s. 35).

rozšíření onemocnění COVID-19 a reagovala na socioekonomické důsledky výskytu tohoto onemocnění pro pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné. To se týká zejména opatření uvedených v 6. až 8. bodě odůvodnění.

(6) V „zákonu o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016 ve znění z roku 2020[3], jak je uvedeno v čl. 3 písm. a) prováděcího rozhodnutí (EU) 2020/1350, zavedla Litva program výplaty dotací pro zaměstnance na pokrytí předpokládané mzdy pro každého zaměstnaného člověka, který dočasně nevykonával pracovní činnost, jako podporu během nouzového stavu nebo karantény. Před 1. lednem 2021 si zaměstnavatel mohl vybrat mezi dotacemi, které pokryjí 70 % mzdy, a to do výše maximálně 1,5násobku minimální mzdy, nebo 90 % mzdy (100 % v případě zaměstnanců ve věku 60 let a více), a to až do výše minimální mzdy. Od 1. ledna 2021 může zaměstnavatel obdržet dotace na pokrytí 100 % platu až do výše 1,5násobku minimální mzdy. Zaměstnavatelé, kteří se tohoto programu zúčastnili, si musejí ponechat alespoň 50 % svých zaměstnanců po dobu alespoň tří měsíců poté, co skončí výplata dotace.

(7) Podle „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, ve znění z roku 2020, jak je uvedeno v čl. 3 písm. a) prováděcího rozhodnutí (EU) 2020/1350, byly dotace vypláceny rovněž zaměstnancům vracejícím se do práce poté, co dočasně nevykonávali pracovní činnost[4], a to až po dobu šesti měsíců po jejich návratu do práce. Výše dotací vyplacených v prvním a druhém měsíci po návratu do práce by mohla činit až 100 % zaměstnancovy mzdy, ve třetím a čtvrtém měsíci 50 % a v pátém a šestém měsíci 30 %, přičemž výše vyplácené částky může v závislosti na hospodářské činnosti vykonávané zaměstnavatelem dosáhnout výše minimální mzdy, nebo dvojnásobku minimální mzdy. Tyto dotace lze považovat za opatření podobné režimům zkrácené pracovní doby podle nařízení (EU) 2020/672, neboť jejich cílem bylo poskytnout podporu příjmu zaměstnanců a pomoci zachovat stávající pracovní poměry.

(8) Orgány rovněž zavedly příspěvky pro osoby samostatně výdělečně činné, včetně osob samostatně výdělečně činných, které vykonávají zemědělskou činnost pro zemědělský podnik či hospodářství o velikosti nejméně čtyř ekonomických jednotek, jak je uvedeno v čl. 3 písm. b) prováděcího rozhodnutí (EU) 2020/1350. Toto opatření bylo v roce 2020 změněno[5]. V roce 2020 činil příspěvek 257 EUR a byl vyplacena během období karantény a nouzového stavu a následujících dvou měsíců. V roce 2021 činí tento příspěvek 260 EUR a vyplácí se během období karantény a nouzového stavu a následující měsíc. Příspěvky pro osoby samostatně výdělečně činné lze považovat za opatření podobné režimům zkrácené pracovní doby podle nařízení (EU) 2020/672, neboť jejich cílem je ochrana osob samostatně výdělečně činných nebo podobných kategorií pracovníků před snížením či ztrátou příjmů.

(9) Litva splňuje podmínky pro žádost o finanční pomoc, které stanoví článek 3 nařízení (EU) 2020/672. Litva předložila Komisi příslušné důkazy, že skutečné a plánované veřejné výdaje od 1. února 2020 vzrostly o 1 101 607 198 EUR z důvodu

[3] Článek 41 část 2-1 „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, ve znění zákona č. XIII-2822 ze dne 17. března 2020, zákona č. XIII-2846 ze dne 7. dubna 2020, zákona č. XIII-3005 ze dne 4. června 2020 a zákona č. XIV-131 ze dne 23. prosince 2020.

[4] Článek 41 část 2-4 „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, ve znění zákona č. XIII-2822 ze dne 7. května 2020 a zákona č. XIII-3005 ze dne 4. června 2020.

[5] Článek 5-1 „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, ve znění zákona č. XIII-2822 ze dne 17. března 2020, zákona č. XIII-2846 ze dne 7. dubna 2020, zákona č. XIII-2877 ze dne 30. dubna 2020 a zákona č. XIV-35 ze dne 3. prosince 2020.

vnitrostátních opatření přijatých s cílem řešit socioekonomické dopady rozšíření onemocnění COVID-19. Tato částka představuje náhlý a prudký nárůst, neboť souvisí rovněž s rozšířením stávajících vnitrostátních opatření přímo souvisejících s režimem zkrácené pracovní doby a podobnými opatřeními, která se vztahují na značnou část podniků a pracovní síly v Litvě. Litva financovala 144 347 198 EUR ze zvýšené částky výdajů z finančních prostředků Unie.

(10) V souladu s článkem 6 nařízení (EU) 2020/672 Komise Litvu konzultovala a ověřila náhlý a prudký nárůst skutečných a plánovaných veřejných výdajů přímo související s režimy zkrácené pracovní doby a podobnými opatřeními, jak je uvádí žádost ze dne 11. března 2021.

(11) Měla by být tudíž poskytnuta finanční pomoc s cílem pomoci Litvě řešit socioekonomické dopady vážného narušení ekonomiky způsobeného rozšířením onemocnění COVID-19. Komise by měla přijmout rozhodnutí týkající se splatnosti, velikosti a uvolňování tranší a dílčích tranší v úzké spolupráci s vnitrostátními orgány.

(12) Litva a Komise by měly toto rozhodnutí zohlednit v dohodě o půjčce uvedené v čl. 8 odst. 2 nařízení (EU) 2020/672.

(13) Toto rozhodnutí by nemělo předjímat výsledek případných řízení o narušení fungování vnitřního trhu, která mohou proběhnout, a to zejména podle článků 107 a 108 Smlouvy. Rovněž nezprošťuje členské státy povinnosti oznamovat Komisi záměry poskytnout státní podporu podle článku 108 Smlouvy.

(14) Litva by měla Komisi pravidelně informovat o provádění plánovaných veřejných výdajů, aby mohla Komise posoudit rozsah, v němž Litva tyto výdaje provedla.

(15) Při rozhodování o poskytnutí finanční pomoci byly vzaty v úvahu stávající a očekávané potřeby Litvy, jakož i žádosti o finanční pomoc podle nařízení (EU) 2020/672, které již podaly nebo plánují podat další členské státy, přičemž byly uplatněny zásady rovného zacházení, solidarity, proporcionality a transparentnosti,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Prováděcí rozhodnutí (EU) 2020/1350 se mění takto:

1) Článek 2 se mění takto:

a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Unie poskytne Litvě půjčku v maximální výši 957 260 000 EUR. Půjčka má maximální průměrnou dobu splatnosti nejvýše 15 let.“

b) odstavec 4 se nahrazuje tímto:

„4. První tranše bude uvolněna v závislosti na vstupu dohody o půjčce podle čl. 8 odst. 2 nařízení (EU) 2020/672 v platnost. Veškeré další tranše se uvolňují v souladu s podmínkami této dohody o půjčce nebo případně s výhradou vstupu v platnost dodatku k této dohodě nebo změněné dohody o půjčce uzavřené mezi Litvou a Komisí.“

2) Článek 3 se nahrazuje tímto:

„*Článek 3*

Litva může financovat tato opatření:

a) dotace na mzdy zaměstnanců během období, kdy nevykonávali pracovní činnost, jak jsou uvedeny v článku 41 „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016 ve znění z roku 2020;

b) dotace na mzdy zaměstnanců po období, kdy nevykonávali pracovní činnost, jak jsou uvedeny v článku 41 „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016 ve znění z roku 2020;

c) příspěvky pro osoby samostatně výdělečně činné, jak jsou uvedeny v článku 5-1 „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016 ve znění z roku 2020;

d) příspěvky pro osoby samostatně výdělečné činné vykonávající činnost v zemědělství, jak jsou uvedeny v článku 5-2 „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016 ve znění z roku 2020.

3) Článek 4 se nahrazuje tímto:

„*Článek 4*

1. Litva informuje Komisi do 30. března 2021 a následně každých šest měsíců o provádění plánovaných veřejných výdajů, a to až do doby, kdy budou tyto plánované veřejné výdaje v plné výši provedeny.

2. Pokud opatření uvedená v článku 3 vycházejí z plánovaných veřejných výdajů a vztahuje-li se na ně prováděcí rozhodnutí, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2020/1350, informuje Litva Komisi do šesti měsíců ode dne přijetí uvedeného rozhodnutí a poté každých šest měsíců o provádění plánovaných veřejných výdajů až do doby, kdy budou tyto plánované veřejné výdaje v plné výši provedeny.“

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Litevské republice.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně